

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 1143

Warszawa, 7 grudnia 2016 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Jana Krzysztofa Ardanowskiego.

(-) Waldemar Andzel; (-) Dorota Arciszewska-Mielewczyk; (-) Jan Krzysztof Ardanowski; (-) Marek Ast; (-) Ryszard Bartosik; (-) Barbara Bartuś; (-) Joanna Borowiak; (-) Wojciech Buczak; (-) Waldemar Buda; (-) Lidia Burzyńska; (-) Anna Cicholska; (-) Witold Czarnecki; (-) Arkadiusz Czartoryski; (-) Katarzyna Czochara; (-) Elżbieta Duda; (-) Jan Duda; (-) Barbara Dziuk; (-) Andrzej Gawron; (-) Szymon Giżyński; (-) Jarosław Gonciarz; (-) Jerzy Gosiewski; (-) Marcin Horała; (-) Józefa Hrynkiewicz; (-) Michał Jach; (-) Krzysztof Jurgiel; (-) Alicja Kaczorowska; (-) Piotr Kaleta; (-) Jan Kilian; (-) Lech Kołakowski; (-) Robert Kołakowski; (-) Wojciech Kossakowski; (-) Andrzej Kosztowniak; (-) Jarosław Krajewski; (-) Leonard Krasulski; (-) Andrzej Kryj; (-) Bernadeta Krynicka; (-) Dariusz Kubiak; (-) Jacek Kurzępa; (-) Anna Kwiecień; (-) Bogdan Latosiński; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Paweł Lisiecki; (-) Marzena Machałek; (-) Krzysztof Maciejewski; (-) Ewa Malik; (-) Jerzy Małecki; (-) Gabriela

Masłowska; (-) Jerzy Materna; (-) Andrzej Matusiewicz; (-) Kazimierz Matuszny; (-) Mieczysław Miazga; (-) Anna Milczanowska; (-) Kazimierz Moskal; (-) Aleksander Mrówczyński; (-) Adam Ołdakowski; (-) Jerzy Paul; (-) Marek Polak; (-) Piotr Polak; (-) Marcin Porzucek; (-) Urszula Rusecka; (-) Bogdan Rzońca; (-) Jacek Sasin; (-) Łukasz Schreiber; (-) Wojciech Skurkiewicz; (-) Czesław Sobierajski; (-) Dariusz Starzycki; (-) Marek Suski; (-) Józefa Szczurek-Żelazko; (-) Jolanta Szczypińska; (-) Jarosław Szlachetka; (-) Krzysztof Szulowski; (-) Ewa Szymańska; (-) Robert Telus; (-) Ewa Tomaszewska; (-) Sylwester Tułajew; (-) Piotr Uruski; (-) Piotr Uściński; (-) Jan Warzecha; (-) Jerzy Wilk; (-) Grzegorz Wojciechowski; (-) Grzegorz Adam Woźniak; (-) Tadeusz Woźniak; (-) Sławomir Zawisłak; (-) Jarosław Zieliński; (-) Maria Zuba; (-) Wojciech Zubowski.

U s t a w a
z dnia .....
**o zmianie ustawy o ochronie przyrody
oraz niektórych innych ustaw**

Art. 1.

W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 83a:

a) uchyla się ust. 2,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Organ właściwy do wydania zezwolenia, o którym mowa w ust. 3, niezwłocznie przekazuje do uzgodnienia projekt zezwolenia wraz z aktami sprawy, w tym dokumentację fotograficzną drzewa lub krzewu.”,

c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Niewyrażenie stanowiska w terminie 30 dni, a w przypadku przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego - 60 dni, od dnia otrzymania projektu zezwolenia, o którym mowa w ust. 3, przez organ, do którego zwrócono się o zajęcie stanowiska, uznaje się za uzgodnienie zezwolenia.”;

2) w art. 83f:

a) w ust. 1:

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) krzewu albo krzewów rosnących w skupisku, o powierzchni do 25m²,

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

3) drzew, których obwód pnia na wysokości 130 cm nie przekracza:

a) 100 cm - w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej oraz płatanu klonolistnego,

b) 50 cm - w przypadku pozostałych gatunków drzew;

- po pkt 3 dodaje się pkt 3a-3b w brzmieniu:

„3a) drzew lub krzewów, które rosną na nieruchomościach stanowiących własność osób fizycznych i są usuwane na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej;

3b) drzew lub krzewów usuwanych w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania rolniczego;”

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a-1b w brzmieniu:

„1a. Rada gminy, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, może określić, że przepisów art. 83 ust. 1 nie stosuje się także do innych drzew lub krzewów wskazanych w oparciu o następujące kryteria:

- 1) gatunek drzewa lub krzewu, lub
- 2) wiek drzewa lub krzewu, lub

3) obwód pnia drzewa na wysokości 130 cm lub powierzchnia krzewu albo krzewów rosnących w skupisku, lub

4) cel usunięcia drzewa lub krzewu:

- a) związany z prowadzeniem działalności gospodarczej,
- b) niezwiązany z prowadzeniem działalności gospodarczej, lub

5) cechy nieruchomości:

- a) objęcie nieruchomości określonymi przez radę gminy formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5,
- b) wpisanie do rejestru zabytków,
- c) położenie w pasie drogowym drogi publicznej,
- d) rodzaj użytku wynikający z ewidencji gruntów i budynków,
- e) określone przeznaczenie nieruchomości wynikające z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

1b. W postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu uchwały, o której mowa w ust. 1a, zapewnia się możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.”;

3) w art. 85:

- ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Oplatę za usunięcie drzewa ustala się mnożąc liczbę cm obwodu pnia drzewa mierzonego na wysokości 130 cm i stawkę opłaty.

- ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Oplatę za usunięcie krzewu ustala się mnożąc liczbę metrów kwadratowych powierzchni gruntu pokrytej usuwanymi krzewami i stawkę opłaty.”,

- po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Rada gminy, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, określa wysokość stawek opłaty, o których mowa w ust. 1 i 3, jednolicie dla wszystkich drzew lub krzewów albo różnicując je ze względu na:

- 1) rodzaj lub gatunek drzew lub krzewów;
- 2) obwód pnia drzewa lub powierzchnię krzewu albo krzewów rosnących w skupisku.

- ust. 5-9 otrzymują brzmienie:

„5. Stawki opłaty za usuwanie drzew nie mogą przekraczać 500zł.

6. Stawki opłaty za usuwanie krzewów nie mogą przekraczać 200zł.

7. W przypadku, gdy rada gminy nie określi zgodnie z ust. 4a wysokości stawek opłaty, o których mowa w ust. 1 i 3, do ustalania opłaty za usunięcie drzewa lub krzewu stosuje się stawki, o których mowa w ust. 4a.

8. Stawki, o których mowa w ust. 5 i 6, podlegają z dniem 1 stycznia każdego roku waloryzacji o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej.

9. Minister właściwy do spraw środowiska, w terminie do dnia 31 października każdego roku, ogłasza, w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość waloryzowanych stawek, o których mowa w ust. 8.”;

4) w art. 86

a) w ust. 1:

- uchyla się pkt 2,

- pkt 7 i 8 otrzymują brzmienie:

„7) drzew, których obwód pnia mierzony na wysokości 130 cm nie przekracza:

a) 120 cm - w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej oraz płatanu klonolistnego,

b) cm - w przypadku pozostałych gatunków drzew

- w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania innego niż rolnicze, zgodnego z przeznaczeniem terenu, określonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;

8) krzewu lub krzewów rosnących w skupiskach, pokrywających grunt o powierzchni do 50 m², w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania innego niż rolnicze, zgodnego z przeznaczeniem terenu, określonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;”

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Rada gminy, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, może określić, że opłat za usunięcie drzewa lub krzewu nie nalicza się także w przypadku innych drzew lub krzewów, wskazanych w oparciu o kryteria, o których mowa w art. 83f ust. 1a.”

5) w art. 89 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Administracyjną karę pieniężną, o której mowa w art. 88 ust. 1 pkt 1-3, ustala się w wysokości dwukrotnej opłaty za usunięcie drzewa lub krzewu, o której mowa w art. 84 ust. 1, a w przypadku, w którym usunięcie drzewa lub krzewu jest zwolnione z obowiązku uiszczenia opłaty, administracyjną karę pieniężną ustala się w wysokości takiej opłaty, która byłaby ponoszona gdyby takiego zwolnienia nie było.”

Art. 2.

W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2100, z późn. zm.) po art. 14a dodaje się art. 14b w brzmieniu:

„Art. 14b. 1. Właściciele lasów realizują cele i zasady gospodarki leśnej wskazane w ustawie, w szczególności wypełniają obowiązki, o których mowa w art. 9 ust. 1, art. 13 ust. 1 i art. 14 ust. 4, w sposób przez siebie określony, chyba że sposób wypełniania danego obowiązku został ustalony przez przepisy prawa.

2. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, model sposobu realizacji celów i zasad gospodarki leśnej, będący kodeksem dobrych praktyk w zakresie gospodarki leśnej, uwzględniając:

1) cele określone w art. 7 ust. 1, w tym potrzebę zachowania wszystkich zasobów, tworów i składników przyrody w odpowiednim stanie, w szczególności gatunków, które są przedmiotem zainteresowania Unii Europejskiej,

2) uwarunkowania gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy lokalne.

3. Gospodarka leśna wykonywana na podstawie kodeksu dobrych praktyk, który spełnia wymogi określone w ust. 2, nie narusza przepisów o ochronie poszczególnych zasobów, tworów i składników przyrody, w szczególności przepisów art. 51 i art. 52 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody.”

Art. 3.

Do dnia 31 grudnia 2017 r. uznaje się, że gospodarka leśna nie narusza zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1-3, 7, 8, 12 i 13 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

w przypadku, gdy jest wykonywana na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Art. 4.

1. Do postępowań w sprawach, o których mowa w art. 83-87 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy nowe, chyba, że opłata za usunięcie drzewa naliczona na ich podstawie byłaby wyższa niż opłata naliczona na podstawie przepisów dotychczasowych.

2. Do postępowań w sprawach, o których mowa w art. 88 i 89 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy nowe, chyba że kara pieniężna wymierzona na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, byłaby względniejsza.

Art. 5.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

UZASADNIENIE

Proponowana ustawa ma na celu dokonanie najpilniejszych zmian w ustawie o ochronie przyrody i ustawie o lasach.

Celem projektowanej ustawy jest dokonanie zmian dostosowujących regulacje dotyczące wycinki drzew i krzewów. Będą one miały na celu istotne zwiększenie uprawnień właścicieli nieruchomości, na których rosną drzewa i krzewy, uproszczenie regulacji dotyczącej wycinki oraz wyposażenie jednostek samorządu w kompetencje do dostosowywania poziomu ochrony zieleni do ich potrzeb.

Po pierwsze zlikwidowane zostanie obecne ograniczenie właściciela nieruchomości prywatnej w usuwaniu drzew i krzewów rosnących na działce. Obecne przepisy wymagają od niego wystąpienia do wójta, burmistrza, prezydenta miasta o zezwolenie na takie działanie, co stanowi nadmierną i nieuzasadnioną ingerencję w możliwość wykonywania prawa własności nieruchomości. Podkreślić należy, że stosowanie obecnych restrykcyjnych przepisów nie spełnia swojej roli, gdyż i tak niemal wszystkie decyzje, które wydają ww. organy są pozytywne, zezwalają na usunięcie drzewa i krzewu. Obecna procedura niepotrzebnie obciąża więc zarówno właścicieli nieruchomości, jak i organy administracji. Ww. zmianie towarzyszyć będą inne, które zakładają zmniejszenie administracyjnej kontroli wycinki drzew i krzewów (m.in. podwyższone zostaną obwody drzew, co do których nie ma obowiązku uzyskiwania zezwolenia) oraz obciążenia finansowe wnioskodawców związane z uzyskiwaniem zezwolenia (m.in. podwyższone zostaną obwody drzew, co do których nie ma obowiązku uiszczenia opłaty za usunięcie).

Po drugie wprowadzone zostaną zmiany umożliwiające gminom rezygnację z konieczności uzyskiwania zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów w wybranych przez nie sytuacjach oraz rezygnację z opłat za usunięcie, także w wybranych przez nie sytuacjach. Rozwiązanie takie umożliwi gminom dostosowanie zakresu prowadzonych przez nie postępowań do rzeczywistych możliwości i potrzeb danej gminy. Gminy uzyskają także możliwość określania stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów, co oznacza, że uzyskają realny wpływ na poziom swoich dochodów z tytułu opłat.

Po trzecie projekt zawiera zmiany upraszczające regulację dotyczącą usuwania drzew i krzewów, m.in. uproszczony zostanie mechanizm ustalania opłaty za usunięcie drzewa lub krzewu (rezygnacja z konieczności wydawania rozporządzenia określającego wysokość stawek), a z ustawy usunięty zostanie obowiązek uwzględniania przy ustalaniu opłaty współczynnika lokalizacji.

Celem projektowanej ustawy jest także umożliwienie zachowania na terenie lasów oraz w ich sąsiedztwie wszystkich elementów środowiska we właściwym stanie ochrony, w szczególności gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków,

Realizacja tego zamierzenia polega na ściślejszym powiązaniu ustawy o lasach z systemem ochrony środowiska, składającym się z ustaw regulujących ochronę poszczególnych jego elementów. Ustawa o lasach już obecnie wiąże gospodarkę leśną z innymi elementami środowiska (art. 1 pkt 1). Jest to jednak zapis ogólny, a sposób realizacji celów i zadań gospodarki leśnej, poza ogólnymi wskazaniem zawartymi w planie urządzenia lasu, nie jest określony. W związku z tym proponuje się określenie w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska wzorcowych działań będących realizacją tych celów w taki sposób, iż zagwarantuje to zachowanie wszystkich elementów środowiska we właściwym stanie ochrony. Obecnie największy zarządca lasów w Polsce – Lasy Państwowe – posiada takie zasady jako własne uregulowania wewnętrzne, będące zarządzeniem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. Zamiarem projektodawców jest wprowadzenie takiego rozwiązania jako wspólnego dla wszystkich właścicieli lasów, które zarazem byłoby stabilniejsze i poddane kontroli ministra ds. środowiska. Minister ten, zarządzający ochroną całego środowiska naturalnego, dbałby o zachowanie równowagi pomiędzy poszczególnymi jego elementami, co

uniemożliwiłoby wybiórcze stosowanie przepisów i preferowanie jednych elementów środowiska kosztem innych. Należy podkreślić, że możliwość określenia przez ministra dobrych wymagań w zakresie praktyki leśnej istnieje również obecnie, choć w ustawie o ochronie przyrody, lecz wymagania te nie zostały dotychczas określone.

Potrzeba wprowadzenia przepisu przejściowego (art. 3) wynika z systemowej nowelizacji prawa ochrony środowiska (ustaw z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. z 2015 r. poz. 1936 i 2171), która wchodzi w życie dnia 1 stycznia 2017 r. Jedną ze zmian przewidzianych w nowelizacji polega na rozdzieleniu ocen oddziaływania na środowisko planów urzędzenia lasu od oceny spełniania przez gospodarkę leśną wymogów z zakresu ochrony przyrody. Projektowany przepis nie zmienia tej zasady, lecz ma na celu ułatwienie dostosowania się do niej poprzez wprowadzenie okresu przejściowego wynoszącego 1 rok. Jest to więc przepis epizodyczny, który ma obowiązywać do dnia 31 grudnia 2017 r.

Projekt wywołuje korzystne skutki społeczno- gospodarcze.

Projekt ustawy nie wywołuje skutków dla budżetu Państwa ani budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 13 grudnia 2016 r.

BAS-WAPEiM-2611/16

TRYB PILNY

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jan Krzysztof Ardanowski)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy przewiduje zmianę ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zwanej dalej ustawą albo ustawą o ochronie przyrody¹. Wnioskodawcy proponują wprowadzenie zmian do procedury uzyskiwania zgody na usunięcie drzewa lub krzewu, określonej w regułach ochrony terenów zieleni i zadrzewień (rozdział 4 ustawy).

Zmiany mają polegać na:

- uchyleniu obowiązku uzgodnienia decyzji w sprawie zezwolenia na usunięcie drzewa w pasie drogowym drogi publicznej z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska (projektowana zmiana art. 83a ustawy);
- rozszerzeniu katalogu wyłączeń obowiązku uzyskania zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu oraz ustanowieniu kompetencji rady gminy do dalszego rozszerzania tego katalogu w drodze aktów prawa miejscowego (projektowana zmiana art. 83f ustawy);
- przyznaniu radzie gminy kompetencji do określania, w drodze aktów prawa miejscowego, wysokości stawek opłat za usunięcie drzewa lub krzewu oraz obniżeniu maksymalnej wysokości tych stawek (projektowane zmiany artykułów 85 ustawy);
- rozszerzeniu katalogu wyłączeń obowiązku uiszczenia opłaty za usunięcie drzewa lub krzewu oraz ustanowieniu kompetencji rady gminy do dalszego rozszerzania tego katalogu w drodze aktów prawa miejscowego (projektowana zmiana art. 86 ustawy);

¹ Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, ze zmianami.

- określeniu sposób ustalania administracyjnej kary pieniężnej za usunięcie lub zniszczenie drzewa lub krzewu w przypadku, gdy jego usunięcie jest zwolnione z obowiązku uiszczenia opłaty (projektowana zmiana art. 89 ustawy).

Projekt zakłada zmianę ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, zwanej dalej ustawą o lasach². Zmiana ta polegać ma na upoważnieniu ministra właściwego ds. środowiska do określenia, w drodze rozporządzenia, modelu sposobu realizacji celów i zasad gospodarki leśnej. Projekt stanowi także, że „właściciele lasów mają realizować cele i zasady gospodarki leśnej wskazane w ustawie (...) w sposób przez siebie określony, chyba że sposób wypełnienia danego obowiązku został określony przez przepisy prawa.”

Projekt przewiduje ponadto wprowadzenie reguły, zgodnie z którą „uznaje się, że gospodarka leśna nie narusza zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1-3, 7, 8, 12 i 13 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r o ochronie przyrody w przypadku, gdy jest wykonywana na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko”. Reguła ta ma być stosowana w okresie od dnia wejścia ustawy w życie do 31 grudnia 2017 r. Artykuł 52 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody określa zakazy, które mogą być wprowadzone w stosunku do dziko występujących zwierząt gatunków objętych ochroną gatunkową³. Należy zaznaczyć, że obecnie obowiązuje przepis ustawy o ochronie przyrody, który ustanawia podobną regułę (art. 52a ust. 1 ustawy). Przepis ten traci jednak moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 2017 r.⁴ Stanowi on, że gospodarka leśna nie narusza zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1-3, 7, 8, 12 i 13, jeżeli jest prowadzona na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, obejmującej oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedliska lub jest prowadzona na podstawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, których ustalenia zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z nimi nie są szkodliwe dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony. Należy odnotować, że, zgodnie z informacją zawartą w uzasadnieniu projektu, który przewidywał to rozwiązanie, uchylenie art. 52a ust. 1 miało na celu uwzględnienie zastrzeżeń Komisji Europejskiej dotyczących tego przepisu⁵.

² Dz. U. z 2015 r. poz. 2100, ze zmianami.

³ Projekt dotyczy zakazów umyślnego zabijania i umyślnego okaleczania lub chwytania dziko występujących zwierząt gatunków objętych ochroną gatunkową, umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych lub form rozwojowych, niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania, niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień, umyślnego płoszenia lub niepokojenia, umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących.

⁴ Zmiana ustawy o ochronie przyrody wprowadzona art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.1936).

⁵ Uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw z projektami aktów wykonawczych, Druk nr 3677, Sejm VII kadencji, s. 32 uzasadnienia projektu.

Projekt zawiera przepisy przejściowe. Proponowana ustawa ma wejść w życie 1 stycznia 2017 r.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Ocena zgodności z prawem UE projektowanych rozwiązań wymaga uwzględnienia postanowień:

- dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, ze zmianami), zwanej dalej dyrektywą siedliskową;
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa zmieniająca dyrektywę 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. (Dz. Urz. UE L 20 z 26.01.2010, s. 7), zwanej dalej dyrektywą ptasią.

Obie dyrektywy zawierają przepisy określające wymogi wprowadzenia do prawa krajowego określonych zakazów w ramach ochrony gatunkowej i określają szczegółowe przesłanki zastosowania przez państwa członkowskie odstępstw od tych zakazów. Regulację taką zawierają, w szczególności, art. 12 i 16 dyrektywy siedliskowej oraz art. 5 i art. 9 dyrektywy ptasiej.

Zgodnie z art. 12 dyrektywy siedliskowej, państwa członkowskie obowiązane są podjąć wymagane środki w celu ustanowienia systemu ścisłej ochrony określonych gatunków zwierząt w ich naturalnym zasięgu, zakazujące: a) jakichkolwiek form celowego chwytania lub zabijania okazów tych gatunków dziko występujących, b) celowego niepokojenia tych gatunków, w szczególności podczas okresu rozrodu, wychowu młodych, snu zimowego i migracji, c) celowego niszczenia lub wybierania jaj, d) pogarszania stanu lub niszczenia terenów rozrodu lub odpoczynku. W odniesieniu do tych gatunków państwa członkowskie wprowadzają zakaz przetrzymywania, transportu, sprzedaży lub wymiany oraz oferowania do sprzedaży lub wymiany okazów pozyskanych ze stanu dzikiego (z wyjątkiem tych pozyskanych legalnie przed wprowadzeniem w życie dyrektywy siedliskowej). Zakazy te odnoszą się, zasadniczo, do wszystkich etapów życia tych zwierząt.

Dopuszczalne odstępstwa od tych zakazów określone zostały w art. 16 dyrektywy siedliskowej. Zgodnie z tym przepisem, pod warunkiem, że nie ma zadowalającej alternatywy i że odstępstwo nie jest szkodliwe dla zachowania populacji danych gatunków we właściwym stanie ochrony w ich naturalnym zasięgu, państwa członkowskie mogą wprowadzić takie odstępstwa: a) w interesie ochrony dzikiej fauny i flory oraz ochrony siedlisk przyrodniczych, b) aby zapobiec poważnym szkodom, w szczególności w odniesieniu do upraw, zwierząt gospodarskich, lasów, połowów ryb, wód oraz innych rodzajów własności, c) w interesie zdrowia i bezpieczeństwa publicznego lub z innych powodów o charakterze zasadniczym wynikających z nadrzędnego interesu publicznego, w tym z powodów o charakterze społecznym lub gospodarczym oraz powodów związanych z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska; d) do celów związanych z badaniami i edukacją, z odbudową populacji i ponownym wprowadzeniem określonych gatunków oraz dla koniecznych do tych celów działań reprodukcyjnych, włączając w to sztuczne

rozmnażanie roślin; e) aby umożliwić, w ściśle nadzorowanych warunkach, w sposób wybiórczy i w ograniczonym stopniu, pozyskiwanie lub przetrzymywanie niektórych okazów określonych gatunków, w ograniczonej liczbie określonej przez właściwe władze krajowe. Państwa członkowskie obowiązane są ponadto przysyłać co dwa lata Komisji Europejskiej, w formie ustalonej przez komitet, sprawozdanie na temat odstępstw stosowanych. Komisja wydaje swoją opinię na temat tych odstępstw w maksymalnym terminie 12 miesięcy od otrzymania sprawozdania i przedstawia ją komitetowi.

Zgodnie z art. 5 dyrektywy ptasiej, państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu ustanowienia powszechnego systemu ochrony dla wszystkich gatunków ptactwa, zabraniającego w szczególności: a) umyślnego zabijania lub chwytania jakimikolwiek metodami; b) umyślnego niszczenia lub uszkodzenia ich gniazd i jaj lub usuwania ich gniazd; c) wybierania ich jaj dziko występujących oraz zatrzymania tych jaj, nawet gdy są puste; d) umyślnego płoszenia tych ptaków, szczególnie w okresie lęgowym i wychowu młodych, jeśli mogłoby to mieć znaczenie w odniesieniu do celów niniejszej dyrektywy; e) przetrzymywania ptactwa należącego do gatunków, na które polowanie i których chwytanie jest zabronione.

W myśl art. 9 dyrektywy ptasiej, państwa członkowskie mogą odstąpić od tych zakazów, jeśli nie ma innego zadowalającego rozwiązania, z następujących przyczyn: a) w interesie zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, w interesie bezpieczeństwa lotniczego, w celu zapobiegania poważnym szkodom w odniesieniu do zbóż, inwentarza żywego, lasów, rybołówstwa i wód, w celu ochrony flory i fauny; b) do celów badań i nauczania, repopulacji lub ponownego wprowadzania oraz dla wylęgu niezbędnego do powyższych celów; c) w celu zezwolenia, przy zachowaniu ściśle nadzorowanych warunków oraz na zasadach selektywnych, na chwytanie, przetrzymywanie lub inne legalne wykorzystywanie niektórych ptaków w małych ilościach. Odstępstwa muszą określać: a) gatunki, do których odstępstwa mają zastosowanie; b) dozwolone środki, sposoby lub metody chwytania lub zabijania; c) warunki ryzyka oraz okoliczności czasu i miejsca, w których przypadku takie odstępstwa mogą być przyznane; d) organ uprawniony do stwierdzania, że wymagane warunki zostały spełnione, oraz do decydowania, jakie środki, sposoby lub metody mogą być wykorzystywane, w ramach jakich limitów i przez kogo; e) kontrole, jakie będą przeprowadzone. Corocznie państwa członkowskie przekazują Komisji sprawozdanie dotyczące stosowania takich odstępstw.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Biorąc pod uwagę zakres regulacji prawa UE, oceny co do zgodności z tym prawem wymaga art. 3 projektu, który dotyczy zakresu stosowania zakazów ustanowionych w art. 52 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Z punktu widzenia prowadzonych ustaleń znaczenia ma fakt, że art. 52 ust. 1 stanowi transpozycję art. 12 dyrektywy siedliskowej i art. 5 dyrektywy ptasiej. Jest to wynikiem obowiązku przeniesienia do porządków krajowych zakazów przewidzianych w aktach unijnych dotyczących chronionych gatunków zwierząt. Projektowana

reguła, zakładająca, że gospodarka leśna nie narusza zakazów określonych w art. 52 ust. 1 ustawy, podlegać ma zastosowaniu ograniczonemu czasowo (do 31 grudnia 2017 r.) i przedmiotowo (gdy gospodarka leśna jest wykonywana na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko). Uwzględniając te okoliczności należy ocenić, czy art. 3 projektu nie narusza art. 12 w związku z art. 16 dyrektywy siedliskowej oraz art. 5 w związku z art. 9 dyrektywy ptasiej.

Odnosząc się do przejściowego charakteru projektowego przepisu należy wskazać, że prawo UE nie przewiduje wyłączeń czasowych ani okresów przejściowych dotyczących stosowania zakazów, o których mowa w art. 12 dyrektywy siedliskowej i art. 5 dyrektywy ptasiej. Skutek prawny projektowanej reguły polega tymczasem na umożliwieniu prowadzenia gospodarki leśnej niezależnie od postanowień art. 52 ust. 1 ustawy, które implementują te zakazy. Odstępstwo takie nie znajduje zastosowania na gruncie prawa UE.

Odnosząc się do przedmiotowego ograniczenia zakresu stosowania projektowanego przepisu (prowadzenie gospodarki leśnej na podstawie planu, który został poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko), należy wskazać, że art. 3 projektu nie zawiera odniesień do szczegółowych przesłanek dopuszczalności ustanowienia odstępstw od zakazów, określonych w art. 16 dyrektywy siedliskowej i art. 9 dyrektywy ptasiej. Przesłanki te nie będą zatem brane pod uwagę choćby w sytuacji, gdy ochrona gatunkowa dotyczyć ma gatunków i ich siedlisk, które na obszarze objętym planem gospodarki leśnej, poddanych strategicznej ocenie oddziaływania na środowiskom pojawiły się dopiero po sporządzeniu tego planu. Projektowana regulacja nie uwzględnia więc przesłanek odstępstwa od zakazów określonych w dyrektywach we wszystkich sytuacjach, objętych regulacją tych dyrektyw.

Ustalenia te prowadzą do wniosku, że art. 3 projektu budzi poważne wątpliwości co do zgodności z art. 12 w związku z art. 16 dyrektywy siedliskowej oraz art. 5 w związku z art. 9 dyrektywy ptasiej. Ze względu na pilny tryb sporządzenia tej opinii pogłębiona analiza tej kwestii nie jest możliwa.

4. Konkluzja

Art. 3 projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw może zostać uznany za niezgodny z prawem UE. W pozostałym zakresie projekt nie narusza prawa UE.

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Analiz Sejmowych

Jakub Borawski

Warszawa, 13 grudnia 2016 r.

BAS-WAPEiM-2612/16

TRYB PILNY

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

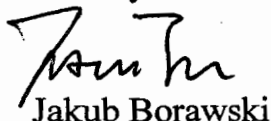
Opinia w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jan Krzysztof Ardanowski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej)

Projekt ustawy przewiduje zmianę ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody¹. Wnioskodawcy proponują wprowadzenie zmian do procedury uzyskiwania zgody na usunięcie drzewa lub krzewu, określonej w regulach ochrony terenów zieleni i zadrzewień. Projekt zakłada zmianę ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach². Zmiana ta polegać ma na upoważnieniu ministra właściwego ds. środowiska do określenia, w drodze rozporządzenia, modelu sposobu realizacji celów i zasad gospodarki leśnej. Projekt stanowi także, że „właściciele lasów mają realizować cele i zasady gospodarki leśnej wskazane w ustawie (...) w sposób przez siebie określony, chyba że sposób wypełnienia danego obowiązku został określony przez przepisy prawa.” Projekt przewiduje ponadto wprowadzenie reguły, zgodnie z którą „uznaje się, że gospodarka leśna nie narusza zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1-3, 7, 8, 12 i 13 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r o ochronie przyrody w przypadku, gdy jest wykonywana na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko”. Reguła ta ma być stosowana w okresie od dnia wejścia ustawy w życie do 31 grudnia 2017 r.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Analiz Sejmowych

Jakub Borawski

¹ Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, ze zmianami.

² Dz. U. z 2015 r. poz. 2100, ze zmianami.